

ང་ཚོས་ཁ་སྐད་ནང་[བྱས་དང་ནས་ / བྱས་ནས་] ཟེར་བའི་འབྲེལ་ཚིག་དེ་ཚོ་བཤེན་གྱིད་གཏོང་སྟངས་མི་འདྲ་བ་ག་ཚོ་དག་ཚོ་དཔྱད་ཅིང་།

Introducing the connectives **བྱས།**, **ནས།** and **སྟེ།**. The more literary forms are **ཏྲེ།**, **སྟེ།** and **དེ།**. The most universal form is **ནས།**. In most of their usages, these connectives follow after a verb in the past tense and the second part of the sentence can be in any tense or mode. The first usage carries the meaning of “**and/after**” or “**because.**” For example:

བྱ་ཆེག་+བྱས་/ནས་+ཆེག་གྲུབ་གཉིས་པ།

1. ངའི་ཨ་མས་ང་ལ་བཀའ་བཏུན་གནང་བྱས་ནས་ང་མེས་པ་བརྟེན་བྱུང་།
2.བཀའ་བཏུན་གནང་སྟེ་(only lit.).....།
3. ཁོང་ཆང་མང་པོ་བཏུང་བྱས་ནས་ར་བཟེ་སོང་།
4. བརྟན་འཛིན་ལགས་ཀྱིས་དཀའ་ལས་མང་པོ་བརྟུབ་བྱས་ནས་འབྲས་བུ་ཡག་པོ་བྱུང་བ་རེད།
5. ན་ནིང་ངའི་ཙོ་ཙོ་ཆང་ས་བརྟུབ་བྱས་ནས་ཁང་བ་ཡང་སྟོས་སོང་།
6. ཁོང་གིས་ཉིན་ལྟར་རེ་བཞིན་ཇ་བཏུང་ནས་བྱས་ཨ་མ་ལགས་འབྲུམ་འབྲུམ་ལ་འཁྲིད་ཀྱི་ཡོད་རེད།
7. ངས་བྱི་རིལ་ཟ་ཡག་མང་དྲགས་བྱས་ནས་ད་ལྟ་གྲོད་ཁོག་ན་གི་འདུག

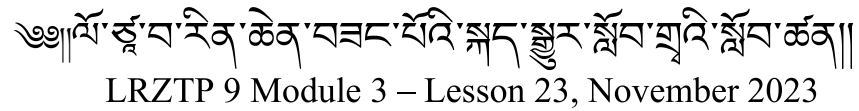
8. ངས་སྤྱན་མང་པོ་བཟས་བྱས་ནས་ཆ་དྲག་སོང་།

༼དུས་ད་ལྟ་བའི་དཔེ་བརྗོད༽

1. ང་ཉིད་ལྟར་ཞོགས་པས་ཡར་ལངས་བྱས་ནས་ལུས་རྩ་ཆེ་གི་ཡོད།
2. ཁོང་ནམ་རྒྱུན་ཁ་ལག་ཟ་བྱས་ནས་ལས་ཀ་བྱེད་ཀྱི་རེད།
3. ངས་ཆུ་ཡག་པོ་སློལ་བྱས་ནས་འཐུང་གི་ཡོད།
4. ངའི་ཕ་ལགས་ཀྱིས་ཞོགས་ཇ་མཆོད་བྱས་ནས་ཞལ་འདོན་གནང་གི་རེད།
5. ངས་ཁོང་ལ་སྐད་ཆ་བཤད་བྱས་ནས་སྤང་བ་སྦྱིད་པོ་བཟོ་གི་ཡོད།
6. བསོད་ནམས་ནམ་རྒྱུན་གྱང་སེང་གཏང་བྱས་ནས་ལས་ཀར་འགྲོ་གི་ཡོད་རེད།
7. ངའི་ཅ་ཅ་ཉིན་མ་རྟག་པར་ཁྲོམ་ལ་འགྲོ་བྱས་ནས་ཉོ་ཆ་རྒྱག་གི་རེད།
8. ང་དང་ངའི་གྲོགས་པོ་ང་གཉིས་གཟུང་མཇུག་ལ་སྐད་ཆ་བཤད་བྱས་ནས་བཟུང་གི་ཡོད།
9. བཀྲིས་མོག་མོག་བཙོང་བྱས་ནས་འཆོ་བ་སྦྱལ་གྱི་ཡོད་རེད།
10. ངས་ག་དུས་ཡིན་ནའི་བསམ་སྒྲོག་གཏང་བྱས་ནས་སྐད་ཆ་བཤད་གྱི་ཡོད།

༼དུས་མ་འོངས་པའི་དཔེ་བརྗོད་དང་སྒྲུལ་ཆོག༽

1. ང་ཉིད་གྱང་ཁ་ལག་ཟ་བྱས་ནས་ལས་ཀར་འགྲོ་གི་ཡིན།
2. བྱེད་རང་ཉོ་ཆ་རྒྱག་བྱས་ནས་ཤོག།
3. ཁོང་ཆོ་ལས་ཀ་བྱེད་བྱས་ནས་ཁ་ལ་ཟ་གར་འགྲོ་གི་རེད།

LRZTP 9 Module 3 – Lesson 23, November 2023

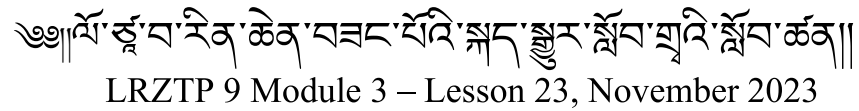
4. བྱེད་རང་ཚོ་གསུང་ཚོས་བྱ་བྱས་ནས་ཁ་ལག་ཟ་གར་རྒྱགས།
5. ང་སང་ཉིད་གཞུགས་པོ་འབྱུང་བྱས་ནས་འབྱམ་འབྱམ་ལ་འགོ་གི་ཡིན།
6. བྱེད་རང་ཞོགས་ཇ་མཚོད་བྱས་ནས་རིན་པོ་ཆེ་མཇལ་གར་ཕེབས།
7. ང་ཚོའི་སློབ་སྤྱི་དེ་རིང་སློབ་གྲར་ཕེབས་བྱས་ནས་གཏམ་བཤད་བྱེད་ཀྱི་རེད།
8. བྱེད་རྣམ་ཚོ་གསོལ་ཇ་མཚོད་བྱས་ནས་བྱགས།

Using the connective **কিন্তু** and showing a reason. For example:

1. ཁོང་གིས་རང་སྤྱོད་ཡག་པོ་མ་བྱས་པ་བྱས་ཨ་ནི་ཆན་ལགས་ཀྱིས་གཤེ་གཤེ་བཏང་སོང་།
2. ཁོང་གིས་སྒྲན་ཡག་པོ་མཆོད་བྱས་ན་ཆ་ནད་དེ་དྲགས་སོང་།
3. དེ་རིང་ཉི་མ་གང་ཆར་པ་བཏང་བྱས་ངའི་དྲག་སྒྲོག་དེ་ཆོ་སྐུལ་བྱུང་མ་སོང་།
4. བྱེད་རང་གིས་དཀར་ཡོལ་དེ་ཡག་པོ་མ་བཞག་པ་བྱས་ཨ་ནི་དེ་ཆགས་སོང་།
5. ང་དེ་རིང་དཀར་ལས་ཁག་བྱས་འཛིན་གྱར་འགྲོ་བྱུང་མ་བྱུང་།
6. བྱེད་རང་གིས་ང་ཡོང་གི་མིན་ཟེར་ལབ་བྱས་ངས་དེ་རིང་ཁ་ལག་བཞོས་མེད།
7. བྱེད་རང་དེ་རིང་ཡོང་གི་ཡིན་ཟེར་བྱས་ངས་ཁ་ལག་མང་པོ་བཞོས་པ་ཡིན།

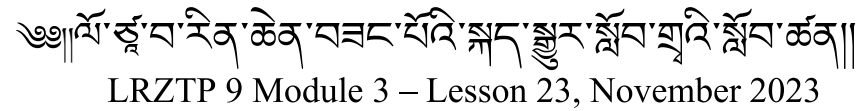
གྲྭ Using the connective བྱུང་ and showing a reason in negative. Negative verb + བྱུང་ For example:

1. ཁྱེད་རང་ཁ་ལག་མ་བཟུང་བ་བྱས་པ་གྲང་མོ་ཆགས་བཞག
2. ཁོང་གིས་སྒྲིང་ཆ་གསལ་པོ་མ་བཤད་བ་བྱས་ངས་ཡག་པོ་ཏེ་པོ་གི་མི་འདུག

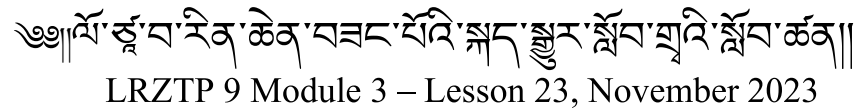

- དེ་བྱ་བའི་རྒྱུ་ཆོག་ འབྲེལ་ཆོག་བྱས་དང་ནས་གཉིས་པོ་བྱ་བའི་རྒྱུ་ཆོག་ནང་ལ་ཡང་བེད་སྤྱོད་བྱེད་ཆོག་པ་ཡིན།

1. མོས་ཡི་གེ་སྟིང་རྩེ་པོ་བྱས་ནས་འབྲི་གི་འདུག (beautifully)
2. བྱིད་རང་སྟོང་སྟོང་བྱས་ནས་བཞུགས་རོགས་གནང་། (comfortably)
3. གསལ་པོ་བྱས་ནས་གསུངས་ན་མ་གཏོགས་ངས་ཁམས་སྐད་གོ་གི་མི་འདུག (clearly)
4. ཡ་མ་མ། ཁ་ལག་ག་ལེར་བྱས་ནས་ཟོ་དང་། ཐེལ་བ་མི་འདུག (slowly)
5. རུ་གུ་ཚོ་སྟིང་པོ་བྱས་ནས་མཉམ་དུ་ཅིང་མོ་ཅི་གི་འདུག (happily)
6. ཁོང་ལས་ཀ་བྱེད་དུས་སྤང་བ་སྟིང་པོ་བྱས་ནས་བྱེད་ཀྱི་རེད། (joyfully/ happily)
7. ཁོང་གིས་བྱིད་རང་ལ་སེམས་པ་བཟང་པོ་བྱས་ནས་རོགས་པ་བྱེད་ཀྱི་ཡོད་རེད། (kindly)
8. རྒྱལ་མས་ལས་ཀ་མཐུགས་པོ་བྱས་ནས་བྱེད་ཀྱི་འདུག (quickly)
9. ལམ་ཀ་འདི་ཡག་པོ་མི་འདུག བྱས་ཅང་བྱེད་རྣམ་ཚེ་བྱ་བ་བྱས་ནས་ཕེབས་རོགས་གནང་། (carefully)
10. ཁོས་སྐད་ཆ་ཚང་མ་དྲང་པོ་བྱས་ནས་བཤད་ཀྱི་འདུག (honestly)
11. ཁོས་ང་མཐོང་དུས་སྤང་མེད་བྱས་ནས་འགོ་གི་འདུག (carelessly)
12. ད་བྱིད་རང་སེམས་ཁྲལ་བྱས་ནས་མ་བཞུགས། ང་མཉམ་དུ་འཆམ་འཆམ་ལ་ཕེབས་ཤོག (anxiously)
13. བྱིད་རང་སྟོང་གཅིག་ཅུ་གི་རེད་ཁ་ཁྱ་སེམ་པོ་བྱས་ནས་བསྟོན་ཡ། ང་སྟོམ་ཏོག་ཅུ་གི་ཡིན། (quietly)

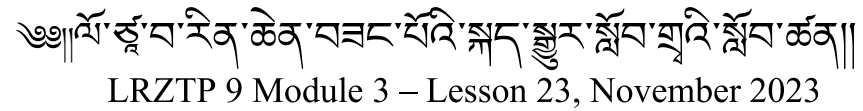
Page 5

1. བྱིད་རང་བོད་སྐད་སྤྲུངས་ནས། དབས་ལོག་ཆོད་ཕྱིན་སོང་།
2. ང་བོད་སྐད་སྤྲུངས་ནས། དབས་ལོག་ཉིས་ལྷག་ཙམ་ཕྱིན་སོང་།
3. བྱིད་རང་རྒྱ་ཡི་སྤྲུངས་ནས། དབས་ཉི་མ་ག་ཆོད་ཕྱིན་སོང་།
4. ང་རྒྱ་ཡི་སྤྲུངས་ནས། དབས་བདུན་ལྷག་གཅིག་འགོ་གི་འདུག་ཕྱིན་སོང་།

1. འདི་ཨ་མ་ལགས་བྱས། ཁོང་གི་གྲོགས་མོ་བྱས། འཛིན་བྱིས་མཆོས་བྱས། བཞི་དང་བྱས། འཛོ་བཞི་དགོན་པ་ལ་ཕྱིན་པ་ཡིན།
2. ང་གཞས་ཉན་ཡག་བྱས། ཞབས་ཐོ་འབྲབ་ཡག་བྱས། རྟ་མོ་རྩ་ཡག་བྱས། དེ་ནས་རྩ་མོ་འབྲབ་ཡག་ལ་སོགས་པ་ལ་དགའ་པོ་ཞེ་དགས་ཡིད།
3. ཁོང་གིས་མོག་མོག་བྱས། འཐེན་ཐུག་བྱས། ཤ་བག་ལེབ་བྱས། དག་ནང་བཞིན་འབྲས་དང་ཆོལ་མང་པོ་ཞེ་དགས་བཟས་བྱས་ད་རྩ་གྲོང་ཁོག་ན་གི་འདུག

These are equivalent to གསལ་ or བྱས་, and mean "after" or "because." The particle has different spellings depending on the preceding suffix. These particles are more used to written language. However, in this context, when it is added at the end of a complete sentence, གྱེ།, གྱེ།, གྱེ། means "**but**." It could be alternatively expressed by ཡིན་ནའི་/ཡིན་ན་ཡང་/འང་།. For example:

1. ཟླ་བ་མི་སེམས་བཟང་པོ་རེད་དེ་སྒྲོན་འཁེལ་པོ་རང་མི་འདུག་།
2. ཁོང་ལ་དདུལ་ཁྱོན་ནས་ཡོད་མ་རེད་དེ་ད་དུང་སྨྱན་པ་གཏོང་གི་ཡོད་རེད།
3. ང་ཞོགས་གས་སྒྲ་པོ་ཚོང་ཁང་ལ་ཕྱིན་པ་ཡིན་ཏེ་ང་སྐབས་དུས་སྒོ་བརྒྱབ་འདུག་།
4. མོ་རང་ལ་སྤུ་གྲུ་གཅིག་ཀྱང་མི་འདུག་སྟེ་ཁོ་རང་གི་ཨ་ཅག་གི་སྤུ་གྲུ་ཚོ་ལ་ལྷ་རྟོག་བྱེད་གི་འདུག་།
5. ངའི་ངོ་ཤེས་བ་འདི་ཕྱག་པོ་ཡོད་རེད་དེ་དདུལ་འགྲོ་སོང་གཏོང་ཤེས་གི་ཡོད་མ་རེད།
6. སྒོ་བ་ཚན་འདི་ལས་སྒྲ་པོ་མི་འདུག་སྟེ་བྱེད་རང་ཚོ་སེམས་ཤུགས་མ་ཆག་པར་བྱེད་ཨ།